

PROFESOR DR MILAN D. PETKOVIĆ (1906-1987)

Rade R. Babić¹, Radoslav Živić², Gordana Stanković Babić³, Zoran Milošević⁴,
Vladimir Mitrović⁴

Povodom jubileja 50 godina postojanja i neprekidnog izlaženja časopisa *Acta Medica Medianae* prikazali smo izgled ovog renomiranog časopisa preko štampanih radova prof. dr Milana D. Petkovića u prvoj (1962) i drugoj (1963) godini izlaženja. Prof. dr Milan D. Petković je bio šef Internog odeljenja Opšte bolnice u Nišu. U radu su date crtice iz života i naučno-istraživačkog rada gastroenterologa prof. dr Milana D. Petkovića. *Acta Medica Medianae* 2012;51(3):63-66.

Ključne reči: Milan D. Petković, gastroenterologija, *Acta Medica Medianae*, časopis, Medicinski fakultet, Niš

Centar za radiologiju Kliničk Centar, Niš, Srbia¹
Univerzitet Niš, Medicinski fakultet u Nišu, Srbija²
Klinika za očne bolesti, Kliničk Centar, Niš³
Institut za javno zdravlje Niš⁴

Kontakt: Rade R. Babić
Centar za radiologiju, Kliničk Centar Niš
Bul Zorana Đinđića 48 18000 Niš, Serbia
E-mail: gordanasb@open.telekom.rs

Uvod

Dr Milan D. Petković (slika 1), internista, gastroenterolog, profesor Medicinskog fakulteta Univerziteta u Nišu, rođen je 13. jula 1906. godine u Nišu, od oca Dragutina (doktor, sanitetski pukovnik, sin sveštenika Save) i Vukosave (domaćica, devojačko Hadži-Pavlović, ćerka trgovca Lazara iz Sokobanje) kao treće od četvoro dece (brat Ivan - diplomirani pravnik i ekonomista i Sava - urolog, akademik SANU i sestra Ivanka - profesor muzike, odsek klavir) (1-7). Osnovnu školu i gimnaziju s maturom završio je u mestu rođenja. Posle maturiranja upisuje Medicinski fakultet u Beču (Austrija), na kome je 9. jula 1930. godine promovisan za doktora medicinskih nauka. Specijalizaciju iz interne medicine završio je u Parizu (Francuska) kod prof. dr A.R. Gutman-a. Govorio je nemački i francuski. Prof. dr Milan D. Petković umro je 25. aprila 1987. godine u Nišu. Sahranjen je na groblju u Čičevcu, u porodičnoj grobnici (1-7).

Stručni rad dr Milana D. Petkovića

Prof. dr Milan Petković je 1934. i 1935. godine bio na stručnom usavršavanju kod profesora interne medicine dr A.R. Gutmann-a u bolnici Šarite u Parizu. Tada je dr Milan Petković bio izabran za asistenta stranca na predmetu Eksperimentalna i komparativna patologija Medicinskog fakulteta u Parizu.

Slika 1.

Godine 1936. dr Milan D. Petković radi kod prof. dr A.R. Gutmana u Servisu za gastroenterologiju u bolnici Salpetrijer u Parizu, koji mu 1937. godine poverava vođenje ove cenjene zdravstvene ustanove.

Od 1938. do 1941. godine dr Milan D. Petković radi u Klinici za interne bolesti u Beogradu. Godine 1941. dr Milan D. Petković biva biran za asistenta interne medicine Medicinskog fakulteta u Beogradu, što on odbija. Iste godine, dr Milan D. Petković napušta Beograd i vraća se u rodni grad. Dr Milan D. Petković radi u Nišu kao uredski lekar (zgrada u kojoj je radio dr Milan Petković danas je poznata kao Ured i nalazi se u neposrednoj blizini Grčkog konzulata). Imao je privatnu praksu do 1959. godine u sanatorijumu svog oca, sanitetskog pukovnika dr Dragutina Petkovića ("Niški sanatorijum dr Petković", osnovan je 1. oktobra 1922, prvi u Nišu, drugi u Srbiji).

Godine 1955. dr Milan D. Petković biva imenovan za šefa Internog odeljenja Državne bolnice u Nišu.

Godine 1960. dr Milan D. Petković je na Medicinskom fakultetu u Nišu bio izabran za višeg predavača na predmetu Interna medicina, da bi deset godina kasnije postao vanredni profesor interne medicine.

Saopštenja i stručni radovi prof. dr Milana D. Petkovića

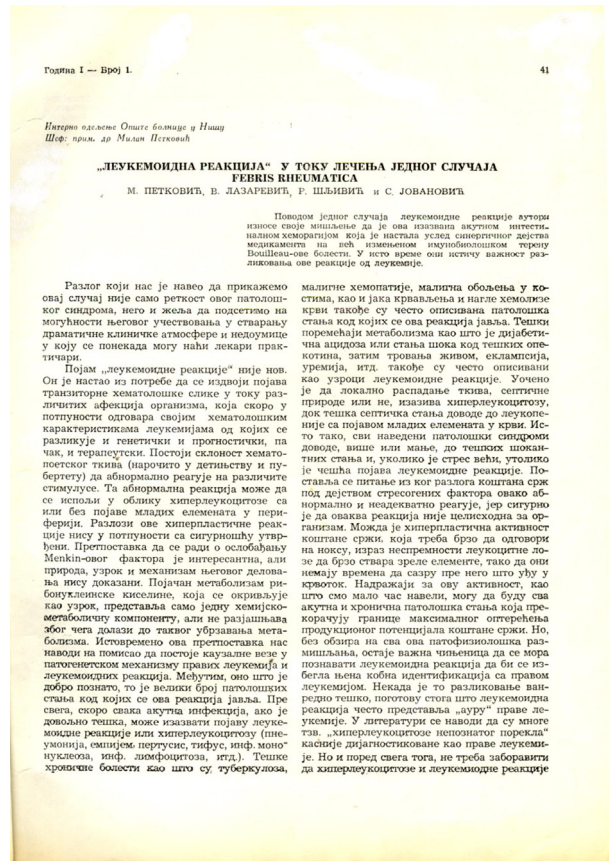
Prof. dr Milan D. Petković napisao je monografiju "Operabilni rak želuca – klinika i radiologija" (Univerzitet u Nišu, 1972) i objavio 20 autorskih i 5 koautorških radova (8-13).

Casopis Acta Medica Medianae štampa radove dr Milana D. Petkovića i njegovih saradnika (8-11). Prve (1962) i druge (1963) godine izlaženja časopis Acta Medica Medianae objavljuje:

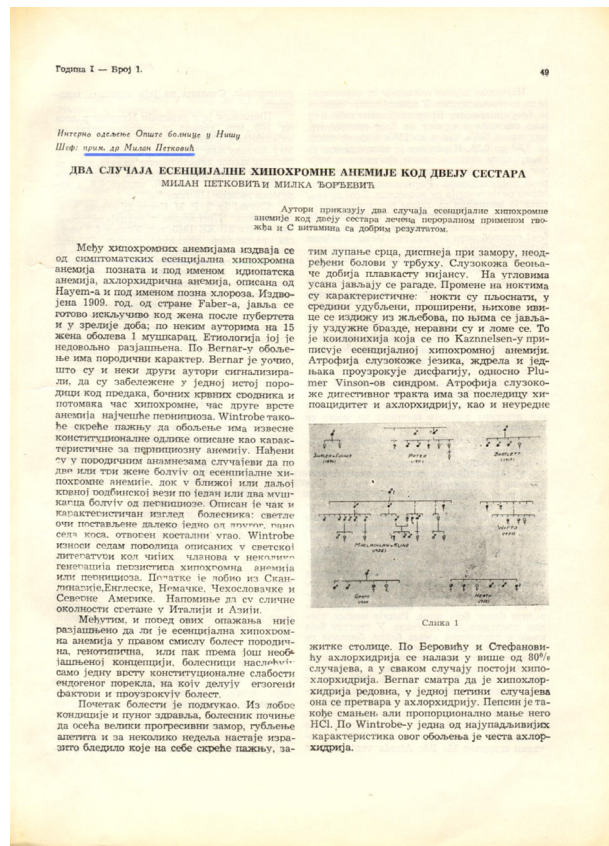
1. Petković M, Lazarević V, Šljivić R, Jovanović S.: "Leukemoidna reakcija" u toku lečenja jednog slučaja Febris rheumatica. Acta Medica Medianae 1962; I (1): 41-43 (slika 2) (9). Rad je štampan ćirilicom. Sažetak je na srpskom i francuskom jeziku. Zaključak: ".....da je kod našeg bolesnika došlo do pojave leukomoidne reakcije kao posledica jake iznenadne gastrointestinalne hemoragije, uslovljene verovatno dejstvom pronizona na krvne sudove želuca i creva a potpomognuto antiprotrombinskim dejstvom piramidona. Verovatno da su i izmenjeni imunobiološki odnosi pod dejstvom osnovnog oboljenja, predstavljali jedan faktor koji je omogućio ispoljavanje "leukomoidne reakcije" kod našeg bolesnika. Diferencijalno dijagnostički bi došla u obzir i prava leukemija, odnosno slučajna asocijacija dveju bolesti, što se teško može prihvatiti s obzirom na brzo povlačenje i normalizovanje hematološke slike, posle primene adekvatne terapije, njena pojava u vezi sa akutnim iskrvavljenjem i odsustvo kliničkog nalaza akutne limfatične leukemije, kao što su povećana slezina i uvećane limfne žlezde. Dalje višegodišnje praćenje bolesnika biće odlučujuć sudija jesmo li bili u pravu ili ne."

2. Petković M, Đorđević M: Dva slučaja esencijalne hipohromne anemije kod dveju sestara. Acta Medica Medianae 1962; I (1): 49-51 (slika 3) (10).

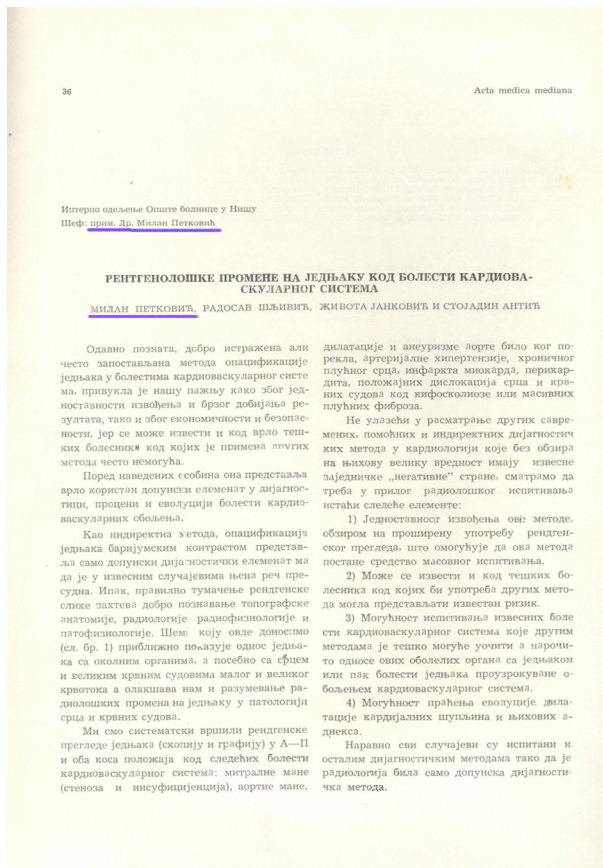
Rad je štampan ćirilicom. Sažetak rada je na srpskom i francuskom jeziku. Zaključak: "Naša dva slučaja su vredna pažnje, jer se oboljenje javlja kod dveju rođenih sestara, što dokazuje njegov porodični karakter. Radi se nesumnjivo o nasleđenoj dispoziciji i pod uticajem spoljnih faktora, psihičkih trauma i loše ishrane, došlo je u isto vreme do manifestacije ovog oboljenja kod obeju sestara. Prikazana tabela pozajmljena je iz knjige Wintrobe-a, gde je navedeno 7 porodica iz svetske literature kod kojih postoji u više generacija esencijalna hipohromna anemija, a kod izvesnog broja članova tih porodica pernicioza. Kao što se vidi iz ova dva slučaja, terapija gvožđem i "C" vit. pokazala se veoma efikasnom, što je svojstveno za ovo oboljenje. Bolesnici su i dalje pod našom kontrolom i pod terapijom gvožđa."

Slika 2.

Slika 3.

Slika 4.

3. Petković M, Šljivić R, Janković Ž, Antić S: Rendgenološke promene na jednjaku kod bolesti kardiovaskularnog sistema. Acta Medica Medianae 1963; II (1-3): 36-42 (slika 4) (11).

Rad je štampan ćirilicom. Zaključak: "Radiološko ispitivanje jednjaka ispunjenog barijuma kod stećenih i kongenitalnih bolesti kardiovaskularnog aparata predstavlja važan dijagnostički element jer njegova konfrontacija sa radiološkim, kliničkim, laboratorijskim, elektrokardiografskim i drugim nalazima pruža bolji uvid u dijagnozu, evoluciju i prognozu kardionalnih oboljenja. Jednostavnost u izvođenju, brzo dobijanje rezultata, bezopasnost metode i razumno tumačenje nalaza, dovoljan su razlog da se posveti veća pažnja u rutinskoj radiološkoj praksi, što je naročito pogodno za manje medicinske centre."

Zaključak

Prikazali smo jedan deo crtica iz života i naučnoistraživačkog rada gastroenterologa profesora dr Milana Petkovića, doajena gastroenterologije Niša, Srbije i šire. Prof. dr Milan D. Petković je bio jedan od autora radova prvog broja časopisa Acta Medica Medianae iz 1962. i 1963. godine. U radu smo prikazali tri njegova rada saopštenih u ovom, sada renomiranom i uglednom časopisu Srbije, koji je 2011. godine obeležio 50. godina postojanja i neprekidnog izlaženja.

Literatura

- Petković SM. Glasnik klinike Petković Stogodišnji jubilej porodične tradicije započete 1899. u Beču i Nišu.. Beograd (Serbia): Danas 2001; 14-15: 1-8.
- .Porodnični album Petković. 2011
- .Pola veka Medicinskog fakulteta 1960-2010. "Galaksija" Niš. Niš. 2010.
- Babić RR, Zivić M, Babić GS. [Medical Corps Colonel Dr. Dragutin S. Petković, the first director of the Pasteur's Institute in the town of Nis]. Vojnosanit Pregl. 2009 ; 66(9): 763-7. Serbian. [PubMed](#)
- Babić RR, Stanković Babić G, Strahinjić S. Zdravstvena zaštita stanovništva jugoistoka Srbije u periodu od 1878. do 2010. i bolesti stanovništva kroz vekove. In: Strahinjić S, editor. Prilozi istoriji zdravstvene kulture Srbije. Niš (Serbia): Galaksija; 2011.
- Strahinjić S, Babić RR, Stanković Babić G, Marjanović T. Nastanak i razvoj Medicinskog fakulteta – potraga za nastavnim bazama i kadrovima. In: Strahinjić S, editor. Prilozi istoriji zdravstvene kulture Srbije. Niš (Serbia): Galaksija; 2011.
- Lazović V, Babić RR, Lazović M, Strahinjić S. Interna klinika "Randel Cvetković – Raša" u zaštiti zdravlja stanovništva jugoistoka Srbije. In: Strahinjić S, editor. Prilozi istoriji zdravstvene kulture Srbije. Niš (Serbia): Galaksija; 2011.
- Petković M, editor. Operabilni rak želuca – klinika i radiologija. Niš (Serbia): Univerzitet u Nišu; 1972.
- Petković M, Lazarević V, Šljivić R, Jovanović S. "Leukemoidna reakcija" u toku lečenja jednog slučaja Febris rheumatica. Acta Medica Medianae. 1962; 1(1): 41-43.
- Petković M, Đorđević M. Dva slučaja esencijalne hipohromne anemije kod dveju sestara. Acta Medica Medianae. 1962; 1(1): 49-51.
- Petković M, Šljivić R, Janković Ž, Antić S. Rendgenološke promene na jednjaku kod bolesnika kardiovaskularnog sistema. Acta Medica Medianae. 1963; 1-3(2): 36-42.

PROFESSOR DR. MILAN D. PETKOVIĆ (1906-1987)

Rade R. Babić, [Radoslav Živić](#), Gordana Stanković – Babić, Zoran Milošević and Vladimir Mitrović

On the occasion of the 50th anniversary of continuous publication of the journal Acta Medica Medianae, we have presented the design of this renowned journal through the printed articles of Prof. Dr. Milan D. Petković published in the first (1962) and second (1963) year of the journal. Prof. Dr. Milan D. Petković was the Chief of Department of Internal Medicine at the General Hospital in Niš. This paper gives data about the life and scientific work of gastroenterologist professor Dr. Milan D. Petković. *Acta Medica Medianae* 2012;51(3):63-66.

Key words: Milan D. Petković, gastroenterology, Acta Medica Medianae, journal, Faculty of Medicine, Niš